

Tror ansvariga att problemet försvinner för att specialsjukhus stängs?

I många år har Karl Grunewald hävdat att förståndshandikappade, dvs intellektuellt utvecklingsstörda, skall normalitetsprincipen gälla. Och det borde innebära att de förståndshandikappade kan ses som en grupp människor med ett normalt känsloliv – inom den mänskliga variationsramen – som skall ha samma förmåner och nackdelar som alla andra människor i det svenska samhället.

Det medför bland annat att förståndshandikappade kan/bör/skall dömas som andra människor i brottmål – och så fungerar rättssamhället sedan 1992. Tacka Karl Grunewald för det.

Min mening, som jag tror Karl Grunewald håller med om, är att man inte

skall utsätta förståndshandikappade för positiv särbehandling lika litet som negativ.

En positiv särbehandling kan också vara kränkande, eftersom den lätt kan uppfattas som nedlåtande om den inte är helt sann.

Men i Läkartidningen 1–2/99 utropar Grunewald: »Fredligare människor än utvecklingsstörda finns inte.»

Som § 7-läkare åt Rättsmedicinalverket vet jag att det inte stämmer. Det stämmer inte heller med min kännedom om Salberga sjukhus i dess nuvarande funktion. RMVs statistik på området motsäger också Grunewalds påstående.

Karl Grunewalds roll som förnyare och utvecklare av svensk omsorgsvård

är obestridlig! Men visst finns det frågetecken både från förr och nu.

Möjligheterna utnyttjades inte

Eftersom specialsjukhusen var så hemska, varför utnyttjade inte Socialstyrelsen, genom sin befallningsman Karl Grunewald, möjligheten till utveckling och förnyelse? Eller är det kanske så illa att ledande svenska socialmandariner verkligen tror att en avveckling av specialsjukhusen automatiskt medförde att det problemområde de skulle arbeta med försvann.

Hans Kåreland

läkare vid LRV specialvård, Salberga

Replik:

Får allt stöd de behöver för att kunna leva så normalt som möjligt

Normaliseringsprincipen formulerades under första hälften av 1960-talet och kom sedan att styra lagstiftningen inom omsorgerna om utvecklingsstörda. Den innebar kort och gott att utvecklingsstörda barn, ungdomar och vuxna skulle få allt det stöd de behöver för att kunna leva under så normala förhållanden som möjligt. Det gav en omedelbar effekt på ökat stöd till föräldrar, utbildningskolor för barnen och dagcentra för vuxna. Och i andra hand en successiv avveckling av anstalter inklusive specialsjukhus, trots kostsamma försök att förnya dessa med bl a moderna enplanspaviljonger för Salbergas del.

Riksdagen har sedan i lag helt enkelt

förbjudit att utvecklingsstörda bor på en anstalt. I och med utgången av detta år kommer alla en gång uppemot 200 anstalter vara avvecklade.

Regleras i LSS

Den positiva särbehandling som utvecklingsstörda, liksom andra personer med svåra funktionshinder behöver, regleras numera i Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS. Stöd och service ska ges i så integrerade former som möjligt. För dem som döms av domstol innebär det att de ska behandlas efter samma principer och i samma former som andra. Men domstolen skall då den fastställer straffet ta

hänsyn till utvecklingsstörningen – skyddstillsyn och böter skall komma i fråga i första hand. Den som har vad som anges som kvalificerade former av utvecklingsstörning får inte dömas till fängelse. Enbart utvecklingsstörning kan inte motivera rättspsykiatrisk vård.

Regeringen konstaterade i prop 1996/97:156 att utvecklingsstörda sällan döms till fängelse. Då det förekommer bör särskild hänsyn tas till de behov som kan uppkomma. Kriminalvårdsstyrelsen ställde sig positiv till detta och anger att om antalet skulle öka bör särskilda enheter inrättas.

Karl Grunewald

f medicinnalråd, Saltsjö-Duvnäs

Likörpraliner ger utslag vid polisens alkotest

Det är inte ovanligt att misstänkta rattfyllerister hävdar att deras berusning beror på annat än intag av alkoholhaltiga drycker, exempelvis hostmedicin eller andra läkemedel [1]. Nyligen påstod en kvinna att hennes blodalkoholkoncentration berodde på intag av två påsar Fazer likörfyllda chokladpraliner (Fazer AB Solna). Gränsen för

rattfylleri är numera 0,2 promille (mg/g) alkohol i helblod (4,5 mmol/l) eller 0,10 mg per liter utandningsluft. Vi har undersökt om det är möjligt att uppnå någon alkoholhalt i blod eller utandningsluft genom intag av likörpraliner.

Alkoholmängden i likörpralinerna kontrollerades först genom gaskromatografisk analys [2]. Likörpraliner (fyra

olika smaker) analyserades genom att innehållet (ca 2 ml) överfördes till en 50 ml mätkolv som fylldes med vatten. Lösningarna analyserades med gaskromatografisk metod där detektionsgränsen var 0,01 promille [3]. Resultaten visade att innehållet i en likörpralin var 0,2 g ren etanol eller 10 viktsprocent. En förpackning innehåller ca 14 prali-